Vatnajökulsþjóðgarður

UNESCO fundur

mennta- og menningarmálaráðuneytinu

Magnús Guðmundsson

Framkvæmdastjóri Vatnajökulsþjóðgarðs

30. ágúst 2019

VATNAJÖKULSÞJÓÐGARÐUR

Vatnajökulsþjóðgarður

VATNAJÖKULSÞJÓÐGARÐUR
NATIONAL PARK

- Stofnaður 7. júní 2008
- Heyrir undir umhverfis- og auðlindaráðherra
- Þjóðgarðurinn starfar skv. lögum nr. 60/2007 m.s.br.
- Stærð nú um 14.600 km^2, þar af jökull um 7.800 km^2
- Einn stærsti þjóðgarður í Vestur-Evrópu
- Ríflega ein milljón gesta árið 2018, fjölgun úr 277 þúsund gestum árið 2008.
- 27 fastir starfsmenn og um 80 landverðir yfir sumartímann
- Velta 2018 um 900 milljónir, 600 milljónir ríkisframlag og um 400 milljónir í sértekjur
- Tilnefning á heimsminjaskrá UNESCO, 5. júlí 2019

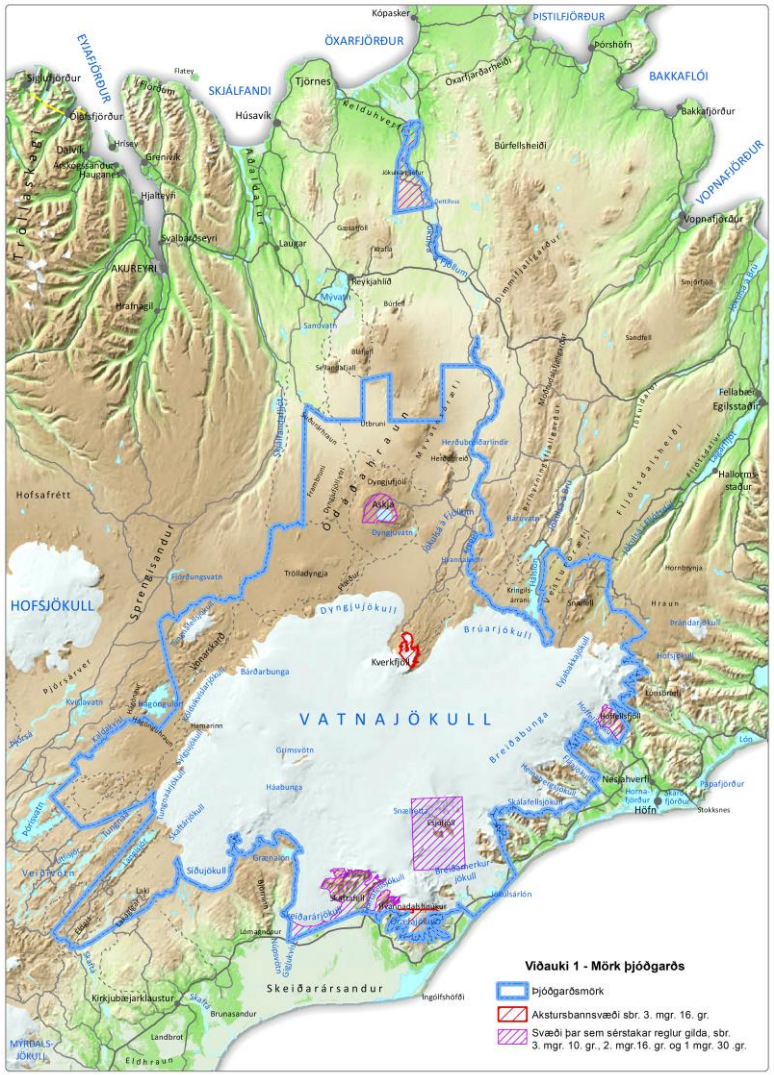
Kópasker
ÖXARFJÖRÐUR
ÞISTILFJÖRÐUR
Þórshöfn
BAKKAFLÓI
Bakkafjörður
VOPNAFJÖRÐUR
Vopnafjörður
EYJAFJÖRÐUR
Ólafsfjörður
Dalvík
Grímsey
SKJÁLFANDI
Húsavík
Tjörnes
Öxarfjarðarheiði
Keldunverur
Bárðarbunga
Bárðarbunga
Bárðarbunga

Vatnajökulsþjóðgarður

VATNAJÖKULSÞJÓÐGARÐUR
NATIONAL PARK

Starfsemi þjóðgarðsins felst því í því að styðja við þetta þrennt;

- **Að vernda**, viðhalda og þróa (snýr að náttúruvernd).
- **Að upplifa** (snýr að fræðslu, móttöku og þjónustu við gesti).
- **Að skapa** (snýr að samstarfi við atvinnulífið og atvinnustarfsemi í þjóðgarðinum).

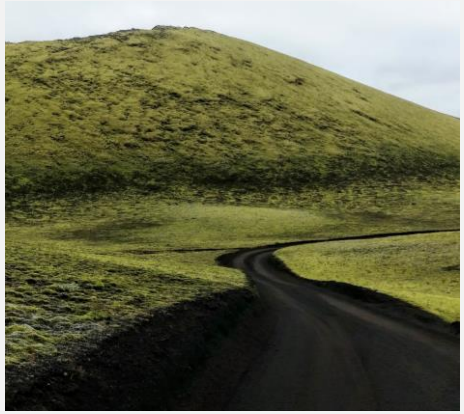

Stjórnun

VATNAJÖKULSÞJÓÐGARÐUR
NATIONAL PARK

- Fjórir formenn svæðisráða, ásamt tveimur fulltrúum umhverfisráðuneytis og fulltrúa náttúruv.samtaka, mynda stjórn*
- Framkvæmdastjóri og skrifstofa
- Fjögur rekstrarsvæði
- Þjóðgarðsvörður á hverju svæði (2 fyrir norðan)
- Sex manna svæðisráð til ráðgjafa (3 frá sveitarstj, plús fulltrúar ferðamála-, útivistar- og náttúruv.samtaka)

- * Áheyrnarfulltrúar: Frá samtökum útivistarfélaga og ferðamálasamtaka

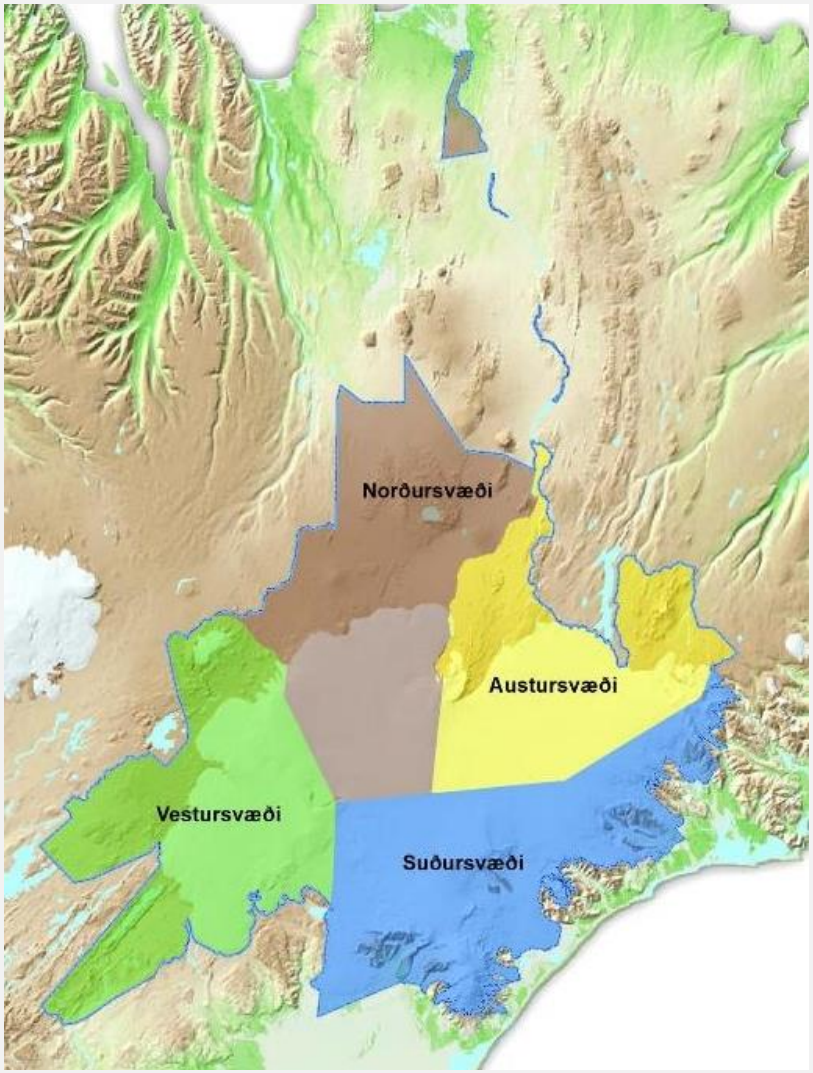

Skipulag

VATNAJÖKULSÞJÓÐGARÐUR
NATIONAL PARK

Lyklar að árangri

- Sterk og einföld stjórntæki
- Skýr stefna og leiðarljós
- Forysta og stjórnun
- Öflugt starfsfólk
- Fagþekking og reynsla
- Samráð og samvinna
- Fjármögnun
- Læra af öðrum
- Upplýsingamiðlun og fræðsla
- Nýsköpun

Hvers vegna er Vatnajökulsþjóðgarður kominn á heimsminjaskrá?

VATNAJÖKULSÞJÓÐGARÐUR
NATIONAL PARK

- Vatnajökulsþjóðgarður er einstakt svæði á heimsvísu (Outstanding Universal Value)
- Viðmið UNESCO :

  „einstakt dæmi um mikilvæg stig í þróun jarðarinnar, þar með talið þróun lífs, dæmi um mikilvæga jarðfræðilegra ferla við mótun landforma eða einstök landform og jarðfræðifyrirbæri.

  - Samspil flekaskila, möttulstróks og hveljökuls sem skapar einstök átök elds og íss. Skorpuhreyfingar, eldvirkni, og jöklunarferlar. Viðlíka samspil þessara ferla er hvergi þekkt í veröldinni á þessum tímapunkti jarðsögunnar.

  - Samspil loftslags og jökulíss og margvíslegra afurða þess – jöklalandslagsins – Einstök kennslustofa fyrir áhrif hamfarahlýnunar á jökla heimsins.

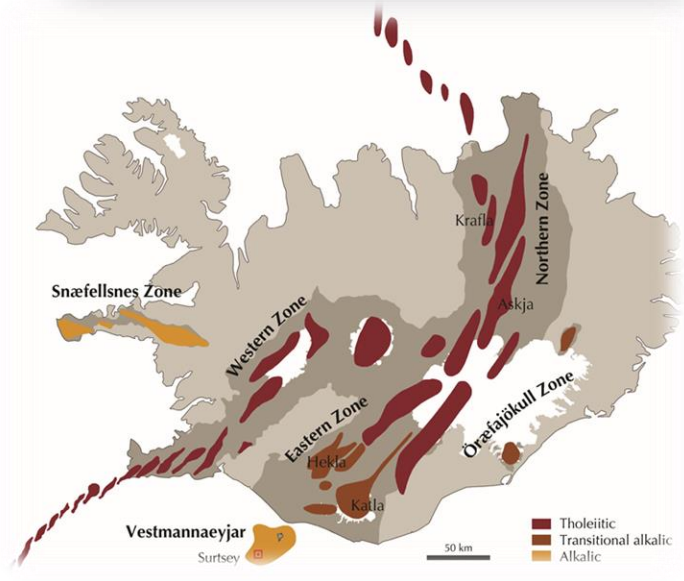

Þýðing UNESCO skráningar

VATNAJÖKULSÞJÓÐGARÐUR
NATIONAL PARK

- Mikill heiður að vera kominn á heimsminjaskrá ásamt innan við 250 öðrum náttúrussvæðum í heiminum.
- Æðsta gæðavottun sem nokkru náttúrusvæði getur hlotnast á heimsvísu
- Vatnajökulsþjóðgarður í flokki heimsþekktra þjóðgarða.
- Reikna má með auknum áhuga og fjölgun ferðamanna
- Kröfuhörðum náttúruferðamönnum gæti fjölgað
- Aðgangur að alþjóðlegu samstarfi og tengslaneti, ekki síst norrænu samstarfi UNESCO aðila
- Skýr skilaboð frá UNESCO um áherslur og úrbótaverkefni

Tækifæri í samstarfi UNESCO aðila á Íslandi

VATNAJÖKULSÞJÓÐGARÐUR
NATIONAL PARK

- Samstarf UNESCO aðila á Íslandi er mikilvægt :
- Læra hvert af öðru, sumir hafa meiri reynslu og þekkingu en aðrir.
- Standa saman að ýmsum verkefnum
  - Tenglsnet
  - Fræðslumál
  - Gæða- og öryggismál
  - Merkingar og miðlun upplýsinga
  - Fundir og ráðstefnur
  - Rannsóknir og þróun

VATNAJÖKULSÞJÓÐGARÐUR